

Vähänks nolo toi äiti!

Syyskuun ensimmäisen päivän aamuna 1954 soi puhelin Vesakkotte 6:ssa. Äitini vastasi, kuunteli tarkkaavaisesti, toisti:

– Siis klo 12, hyvä on. Kiitos ilmoituksesta.

– Katri, sinusta tulee tänään koululainen, jos haluat. Koulusta soitettiin.

Totta kai halusin, koska meidän talosta Kairan Meri ja Lyytikäisen Helikin menivät kouluun.

Nyt piti kipin kapin lähteä ostamaan koululaukua. Onneksi tätini ja serkkuni asuivat meillä tilapäisesti remonttia paossa. Pikusisko Riitta voi jäädä kotiin, ja me pääsimme tärkeille ostoksille äidin kanssa kahden. Ajoimme bussilla nro 55 Mannerheimintielle Tullinpuomille, jossa oli lastenvaatelike. Sieltä ostimme minulle ruudullisen olkalaukun ja punaisen sadetakin.

Olen syntynyt helmikuussa 1948. Oikeastaan en siis vielä olisi ollut vuonna 1954 koululainen. Keväällä olin käynyt koulukypsysteissä. Ne olivat menneet hyvin, sanottiin.

Omasta mielestäni olin

kuitenkin tehnyt yhden aivan hirveän erehdyksen: Yhdessä tehtävässä piti yhdistää viivalla tehtäväkirjan vierekkäisillä sivuilla olevia kuvia. Kun molemmilla sivuilla oli jäljellä yksi kuva, totesin, etteivät ne voi milään kuulua yhteen. Mitä yhteistä on lumipallolla ja tuolilla?

Kouluun pääsemiseni riippui testin jälkeen siitä, oliko siellä tilaa, ja se selviäsi vasta aivan viime hetkillä ennen lukukauden alkua.

Kiirehdimme äidin kanssa Haavikkotien mäkeä ylös kouluun.

– Missä on opettaja Meri-kosken luokka? kysyi äiti vahtimestarilta.

– Rouva tarkoittaa varmasti opettaja Meri Koskiluomaa, vastasi vahtimestari. Se on ylimmässä kerroksessa koulun kirjastossa.

Aika noloa, äiti ei muistanut edes opettajan nimeä.

Luokassa me oppilaat istuimme paripulpetteihin, ja äidit jäivät seisomaan seinänvierustalle.

Opettaja Koskiluoma oli nuorennäköinen ja iloinen. Hän hymyili meille kaikille ystävällisesti. Pidin hänestä

heti.

Nimenhuudon jälkeen minun äitini sanoi mielestäni turhan kovalla äänellä:

– Katri on vasenkätinen, joten hänen pitää istua pulpetin vasemmalla puolella.

Totta kai se onnistui, mutta olisin halunnut jo toisen kerran vajota maan alle äidin takia. Toisten äidit seisivat ihan kiltisti ja hiljaa. Niin kai koulussa kuuluisi olla.

Nautin koulunkäynnistä. Tosin en ensimmäisinä päivinä ollut aivan varma, olinko ihan oikeassa koulussa. Emme saaneet ollenkaan läksyjä, me vain piirsimme ja askartelimme. Minua myös ihmetytti, ettei syysaskartelussa saanut käyttää saksia, vaan omenat ja oksat ja lehdet piti repiä väripaperista ja liimata sitten pohjapaperiin. Olisikohan sittenkin pitänyt mennä lastentarhan puolipäiväosastolle? Siellä kai olisi saanut leikata saksilla, kun kerran osaa.

Opettaja oli tosi hyvä piirtämään. Hän piirsi taululle väriliiduilla hienompia kuvia kuin aapisessa. Me saimme mennä vuorotellen myös tekemään sinne kirjaimia. Va-

Maunulan kansakoulun 1. luokka 1954. Opettaja Meri Koskiluoma.

semmalla kädellä se oli vähän hankalaa, kun käsi sutasi saman tien kaiken kirjoitetun.

En tiedä, oliko opettaja Koskiluoman käyttämä lukemaanopetus-metodi käytössä muilla rinnakkaisluokilla. Meillä ei tavattu, vaan luettiin liukumalla. Minä kuuntelin ihmeissäni ja harjoittelin kiltisti, vaikka osasinkin kouluun tullessani lukea. Toki sain myös lukutunnilla hakea luokan takaosan kirjahyllystä kirjoja, joita luin hiljaa itseseni

muuta häiritsemättä. Luin mm. kirjat Risto Roopenpoika ja Telle Telkänpoika. (Löysin vm. kirjan syksyllä antikvariaatista. Pakkohan se oli ostaa. Se kertoo perheen kesälomasta mökillä ja orvosta telkänpojasta. Teksti on aika mutkikasta ja opettavaista, eikä tarina ole mitenkään erityisen jännittävä. Piirroskuvat ovat mustavalkoisia, ja niitä on vähän.)

Opettaja Koskiluoman mies oli myös Maunulan koulun opettaja. Hän kävi valokuvaamassa piirustuk-

siamme ja askartelutöitämme. Kerran hän kehui lumisotakuvaani, jossa lapset seisovat puiden takana. Heistä näkyi vain lapaset tai joistakin pipopää. Kuvaan liimattiin valkoisesta silkkipaperista revittyjä lumipalloja. Muistan, miten hyvältä keuhut tuntuivat, koska olin itse keksinyt piilottaa osan lapsista runkojen taakse.

Katri Alvesalo-Heikkilä
Maunulan kansakoululainen 1954-1958

Asukastiloja Saunabaarin katutasolle

Kuukausia tyhjiään olleet Saunabaarin katutason tilat saadaan lokakuun alusta uuteen käyttöön. Asukastila Mediapaja ja Maunula-seura siirtyvät Saunabaarin paraatipaikalle, Männikkötien puoleisiin entisiin liiketiloihin. Vieren tulee Saunabaarin vapaaehtoisten toimintaa. Hekan viimeisimmän asiakaspalvelutilan ottaa haltuunsa luovan työn tekijöiden työhuonekunta Mänsas. Puiston puoleisen osan talosta on vuokrannut Helsingin eläintensuojeluyhdistys, jonka toiminta vanhalta ostarilta siirtyy Saunabaarille. Lisäksi asukkaiden käyttöön tulee talon toisesta kerroksesta entinen Hekan kokoushuone.

Aloite asukastalo Saunabaarin laajentamista nousi esille kaksi vuotta sitten. Silloin käynnistettiin Maunulan demokratiahanke. Sen keskeinen tavoite oli asukkaiden osallistuminen uuden kirjasto-, työväenopisto- ja nuorisotalon suunnitteluun. Varmaan useimmat meistä ajattelivat silloin, että käytännön tuloksia voimme saada tällä aikataululla monitoimitalon osalta.

Monitoimitalon suunnittelu onkin edennyt, ja jatkuu lauantaina 20. syyskuuta klo 13.30 työpajassa Saunabaarilla. Rahatkin talon rakentamiseen on varattu ja valmistusta pitäisi olla kesällä 2016.

Myös asukastalon laajentamisessa on kuitenkin päästy sanoista tekoihin. Asukastoiminta ja järjestöjen yhteistyö tuo tulosta.

Asukastoiminta toi tulosta

Kun selvisi, että Heka Maunulan toimisto siirtyy Malmille, teki Maunulan demokratiahanke esityksen vapautuvien tilojen saamisesta asukastoimintaan. Kiinteistöviraston tilakeskuksen kanssa käydyissä neuvotteluissa päättiin lopulta elokuussa ratkaisuun. Tilakeskuksen aluksi esittämät markkina- vuokrat alenivat omakustannustasolle. Lisäksi toisen kerroksen kokoushuone saatiin yhteiseksi, maksuttomaksi kokoustilaksi.

Maunulassa kuljetaan näin vastavirtaan. Kun muualla keskustellaan, säilyvätkö asukastalot vai lopuuko niiden toiminta kaupungin karsiessa menoja, Maunulassa laajennetaan asukastalon toimintaa.

Uudet tilaratkaisut antavat lisää mahdollisuuksia muillekin alueella toimiville. Mukana on alusta alkaen ollut lasten kerhoja, musiikkiharrastajia ja järjestöjä, jotka tarvitsevat tiloja esimerkiksi muutamia tunteja viikossa. Myös esteettömyys parane.

Saunabaarista on muodostumassa entistä laajempi ja monipuolisempi asukastalo. Katutason asu-

kastilat, maksuton kokoustila, vapaasti käytössä olevat nettiyhteydet ja toiminta, jota sosiaali- ja terveysvirasto ylläpitää talon ylemmissä kerroksissa antavat mahdollisuuksia monenlaisen kanssakäymiseen, yhteistyöhön ja vaikuttamiseen.

Yrjö Hakanen
Kaupunginvaltuutettu
www.yrjohakanen.fi

Me kädelliset

Olin Kannelmäen työväenopistossa pyrkimässä vuotuisen maalaustyöpajaan. Meitä oli jonossa tavallinen määrä, parikymmentä. Kello tuli yksitoista ja ilmoittautumisaika alkoi. Samalla hetkellä sivustot kaatuivat. Kukaan ei päässyt minnekään. Kun internet sitten käynnistyi uudelleen, me paikalla olijat pääsimme nopeasti sisään. Lehdissä kerrottiin, että nämä käsityökurssit ovat kaikkein suosituimpia. Kielet ja tietotekniikkakin jäävät jälkeen. Uskon, että käsillä tekeminen onkin perustarpeitamme. Eikä vain tekeminen, vaan luominen. Olemme kädellisiä.

Kielessä on tallella kaikki mikä liittyy käsillä tekemiseen: käsittelemme asioita, tartumme toimeen, nostamme käteistä. Hypistelemme, selaillemme, noukimme, sivelemme, hierom-

Maunulan monitoimitalon arkkitehtien kanssa pidetty työpaja keräsi asukastalo Saunabaarin salin täydeltä väkeä. Seuraava työpaja 20. syyskuuta ideoi talon sisälle tulevaa toimintaa. Lokakuun alusta asukastoiminnalle avautuu lisää tilaa Saunabaarin katutasolta.

me, raavimme, heitämme, ojennamme ja kätelemme. Erikoisen positiivista on olla hyvä käsistään, ja parhaassa tapauksessa olemme hyvissä käsissä.

Kun olin lapsi, muistan että miehet veistivät ja nikkaroivat ja rakensivat kaikkea tarvittavaa. Kaikki osasivat. Minä katselin käsiä. Puukko melkein hukkuu naapurin sedän isoon kouraan, kun hän taikoi puupalasta kelpo paattia ja kiinnitti vielä maston ja purjeenkin siihen.

Nykyään huiskitaan padeja ja podeja täyteen sormenjälkiä. Aivot ovat in, kädet vain jatkeita.

Me olemme kädellisiä. Vaikka en ole sitten teini-vuosieni syyttännyt tulta kamiinaan, nostonan peru-noita tai pilkkonut klapeja, uskon että käteni osasivat ne temput vieläkin. No, klapeista en ole varma.

Sotien aikana isä, jonka tehtävänä oli huolehtia ajoneuvoista, toi "sieltä jostakin" rintamamiesten tekemiä esineitä, pahkakuppeja ja hienosti veistetyin karhun. Luulen, että nämä puhde-työt olivat erinomaisen tär-

keitä mielen ja ruumiin terveydelle hädän ja pelon keskellä.

Nauttikaamme mekin kätemme töistä, vaikka vain harrastelijoina.

H.E.

